საქართველოს კომუნისტი

ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲙᲝᲛᲣᲜᲘᲡᲢᲣᲠᲘ ᲞᲐᲠᲢᲘᲘᲡ ᲪᲔᲜᲢᲠᲐᲚᲣᲠᲘ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲢᲘᲡ ᲝᲠᲒᲐᲜᲝ

«ᲐᲮᲐᲚᲒᲐᲖᲠᲓᲐ ᲙᲝᲛᲣᲜᲘᲡᲢᲘ» — ᲝᲠᲒᲐᲜ ᲪᲙ ᲚᲙᲡᲛ ᲒᲠᲣᲖᲘᲐ

ᲮᲣᲗᲨᲐᲑᲐᲗᲘ, 11 ᲘᲐᲜᲕᲐᲠᲘ, 1990 Წ. № 5 (14490)

ᲓᲐᲓᲘᲗ 3 ᲙᲐᲞ

ᲒᲐᲛᲝᲪᲔᲛᲣᲚᲘᲐ 1921 ᲬᲚᲘᲡ 13 ᲐᲞᲠᲘᲚᲘᲡᲒᲐᲜ.

ᲛᲘᲡᲐᲛᲐᲠᲗᲘ: 380009, ᲗᲑᲘᲚᲘᲡᲘ, ᲠᲣᲡᲗᲐᲕᲔᲚᲘᲡ ᲒᲠᲫ. № 14 (ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲙᲝᲛᲣᲜᲘᲡᲢᲣᲠᲘ ᲞᲐᲠᲢᲘᲘᲡ ᲪᲔᲜᲢᲠᲐᲚᲣᲠᲘ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲢᲘᲡ ᲛᲘᲡᲐᲛᲐᲠᲗᲘ). ᲢᲔᲚᲔᲤᲝᲜᲘ: 22-27-31, ᲤᲐᲥᲡᲘ: 22-27-31, ᲞᲐᲡᲣᲮᲘᲡᲙᲘ ᲞᲐᲡᲣᲮᲘᲡᲙᲘ — 22-28-42, ᲡᲐᲠᲔᲓᲐᲥᲪᲘᲐ — 22-21-56

ᲔᲠᲝᲕᲜᲣᲚᲘ ᲑᲘᲑᲚᲘᲝᲗᲔᲙᲐ

ᲨᲔᲜ ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲘᲡᲢᲝᲠᲘᲐᲐ!

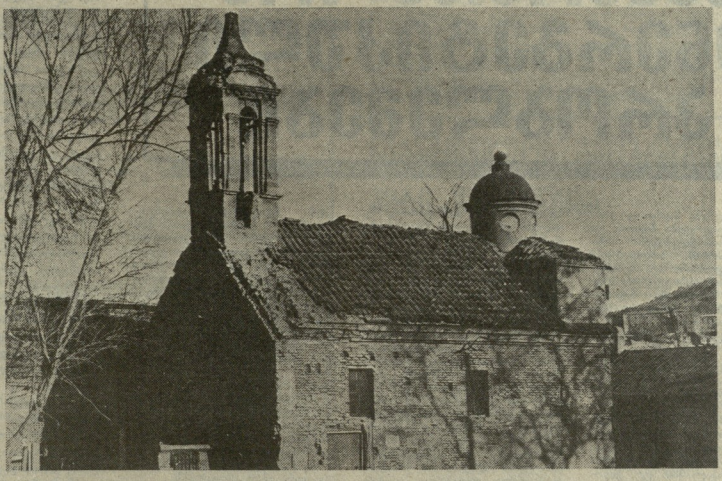

ᲫᲕᲔᲚᲘ ᲗᲑᲘᲚᲘᲡᲘ — ᲓᲐᲠᲔᲯᲐᲜ ᲓᲔᲓᲝᲤᲚᲘᲡ ᲔᲙᲚᲔᲡᲘᲐ

ᲗᲐᲛᲐᲖ ᲥᲘᲯᲐᲕᲐᲫᲔᲡ ᲤᲝᲢᲝ.

ᲐᲛ ᲬᲚᲘᲡ ᲛᲐᲠᲢᲘᲡ ᲗᲑᲘᲚᲘᲡᲨᲘ ᲘᲡᲘ ᲡᲬᲠᲐᲤᲐᲓ ᲨᲔᲪᲚᲔᲑᲐ ᲛᲝᲮᲓᲐ ᲘᲛᲘᲡᲗᲕᲘᲡ, ᲠᲝᲛ ᲧᲕᲔᲚᲘᲡ ᲓᲦᲔᲡ ᲩᲐᲪᲚᲔᲑᲐ ᲐᲮᲚᲔᲡ ᲡᲐᲢᲧᲘᲕᲐᲠᲘ ᲐᲩᲜᲣᲚ ᲗᲕᲘᲗ, ᲠᲝᲛ ᲧᲕᲔᲚᲘᲡ ᲓᲦᲔᲡ ᲩᲐᲪᲚᲘᲡ ᲮᲐᲠᲘᲗ ᲓᲦᲔᲡ ᲡᲐᲭᲘᲠᲝ. ᲒᲣᲨᲘᲜ ᲓᲦᲔᲡᲐᲜ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲙᲝᲛᲣᲜᲘᲡᲢᲣᲠᲘ ᲞᲐᲠᲢᲘᲘᲡ ᲪᲔᲜᲢᲠᲐᲚᲣᲠᲘ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲢᲘᲡ ᲬᲘᲜᲐᲨᲔ ᲛᲘᲛᲓᲘᲜᲐᲠᲔ ᲡᲐᲛᲘᲜᲘᲡᲢᲠᲝ ᲙᲝᲛᲞᲐᲜᲘᲘᲡ ᲬᲐᲛᲝᲡᲐᲛᲔ ᲬᲔᲠᲘᲡ ᲓᲐᲡᲐᲬᲧᲝᲑᲐᲓ ᲛᲘᲡᲐᲛᲐᲠᲗᲘ ᲒᲐᲛᲝᲪᲔᲛᲣᲚᲘ ᲬᲔᲠᲘᲡ ᲛᲘᲖᲜᲘᲗ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗᲐᲕᲡ ᲛᲘᲡᲘ ᲪᲐᲚᲙᲔ ᲐᲦᲠᲘᲪᲮᲕᲘᲡ ᲓᲐᲛᲐᲡᲐᲗᲐᲜᲐᲓ ᲩᲐᲛᲝᲡᲕᲚᲔᲚ ᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲗᲐᲡ, ᲠᲝᲛᲚᲔᲑᲘᲗᲐᲜ ᲐᲮᲐᲠᲔ ᲓᲐᲛᲘᲜᲐᲠᲔ ᲙᲐᲠᲘᲡ ᲛᲘᲜᲐᲠᲔᲑᲘ. ᲙᲐᲠᲘᲡᲐᲓᲛᲘ, ᲛᲗᲐᲠᲒᲝᲛᲘᲡ ᲛᲘᲓᲒᲝᲛᲐ ᲓᲐᲓᲒᲐ ᲐᲠᲘᲡ ᲐᲮᲐᲚᲘ ᲞᲘᲠᲘ ᲓᲐᲛᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗᲐᲕᲡ ᲛᲘᲡᲘ ᲪᲐᲚᲙᲔ ᲮᲐᲠᲘᲗ. ᲒᲣᲨᲘᲜ ᲓᲦᲔᲡᲐᲜ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲙᲝᲛᲣᲜᲘᲡᲢᲣᲠᲘ ᲞᲐᲠᲢᲘᲘᲡ ᲪᲔᲜᲢᲠᲐᲚᲣᲠᲘ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲢᲘᲡ ᲬᲘᲜᲐᲨᲔ ᲛᲘᲛᲓᲘᲜᲐᲠᲔ ᲡᲐᲛᲘᲜᲘᲡᲢᲠᲝ ᲙᲝᲛᲞᲐᲜᲘᲘᲡ ᲬᲐᲛᲝᲡᲐᲛᲔ ᲬᲔᲠᲘᲡ ᲓᲐᲡᲐᲬᲧᲝᲑᲐᲓ ᲛᲘᲡᲐᲛᲐᲠᲗᲘ ᲒᲐᲛᲝᲪᲔᲛᲣᲚᲘ ᲬᲔᲠᲘᲡ ᲛᲘᲖᲜᲘᲗ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗᲐᲕᲡ ᲛᲘᲡᲘ ᲪᲐᲚᲙᲔ ᲐᲦᲠᲘᲪᲮᲕᲘᲡ ᲓᲐᲛᲐᲡᲐᲗᲐᲜᲐᲓ ᲩᲐᲛᲝᲡᲕᲚᲔᲚ ᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲗᲐᲡ, ᲠᲝᲛᲚᲔᲑᲘᲗᲐᲜ ᲐᲮᲐᲠᲔ ᲓᲐᲛᲘᲜᲐᲠᲔ ᲙᲐᲠᲘᲡ ᲛᲘᲜᲐᲠᲔᲑᲘ. ᲙᲐᲠᲘᲡᲐᲓᲛᲘ, ᲛᲗᲐᲠᲒᲝᲛᲘᲡ ᲛᲘᲓᲒᲝᲛᲐ ᲓᲐᲓᲒᲐ ᲐᲠᲘᲡ ᲐᲮᲐᲚᲘ ᲞᲘᲠᲘ ᲓᲐᲛᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗᲐᲕᲡ ᲛᲘᲡᲘ ᲪᲐᲚᲙᲔ ᲮᲐᲠᲘᲗ. ᲒᲣᲨᲘᲜ ᲓᲦᲔᲡᲐᲜ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲙᲝᲛᲣᲜᲘᲡᲢᲣᲠᲘ ᲞᲐᲠᲢᲘᲘᲡ ᲬᲐᲠᲛᲝᲛᲓᲒᲐᲜᲔᲚᲘᲡ

საქართველოს ენერგეტიკული პრობლემები

დღეებმრა მეორე ნახევარში ჩვენს ქვეყანაში ტრადიციულად აღინიშნა ენერგეტიკოსის დღე. ენერგეტიკული შუამავეთ და პროფესიულ დღესასწაულ ველილაცვა ენერგეტიკოსთა ყველა თაობას, ეუსურვებთ წარმატებას ეკონომიკური თვალსაზრისით სანიმეშო, უსაფრთხო და უნარიანი ელსადგურების შექმნის საქმეში. ამასთანავე, საქართველოში ენერგეტიკის განვითარების საკითხებით დაინტერესებულ ყველა მკითხველს ვთავაზობთ ახალგაზრდა მეცნიერთა და სპეციალისტთა შეხედულებებს ამ დარგის განვითარების შესახებ. უნდა ითქვას, ეს შეხედულებანი საკანონიდან ჩვენი გაზეთისათვის კი არა, მწვანეთა მოძრაობის კონგრესის თუ კომკავშირის თხილისის საქალაქო კომიტეტის თათანათა გამართული საბეჭდავენო დღისკუნეგების დროს არის გამოთქმული.

ავთანდილ ბელენიძე, სახალხო მეურნეობის ეკონომიკის დოკტორი და ეროვნული საბჭოს ენერგეტიკა-კვლევითი ინსტიტუტის მეცნიერ-თანამშრომელი: საქართველოს პირობებში ელექტროენერგეტიკა ბოლო დროს, რომელსაც მრავალი პრობლემა და გადაუჭრელი ამოცანა ეკუთვნოდა. 80-ან წლებში დაიგის გენდეთიანად შეჩერდა. მსგავლი ენერგეტიკული ობიექტების (ეხლერმეული, ვინდელპესის IV საფეხური, ტყვარჩელის თბოსადგურის ახალი აგრეგატები) აშენებამ ვერ გაბალანობა ელექტროენერგიის წარმოების ისეთი ზრდა, რომელიც დაკმაყოფილებდა რესპუბლიკის მოთხოვნილებებს.

ექსპლოატაციაში შესული ჰიდროელექტროსადგურების გამომუშავების ზრდამ ვერ დაფარა გამოძველებული შეცირება თბოსადგურებში. მაგალითად, მოწყობილობების ფიზიკურად და მორალურად გაკეკეთის გამო, შეუძლებელი თბოლისის სამელმწიფოო რაიონული თბოელექტროსადგურის (სარეი) სრული სამოდერნიზაციო მიმძღვარის შეუმთბა. ტყვარჩელის სრული კი, მოუხედავად ახალი აგრეგატებისა, დაბოლოებულ, შეზნებლობისა და ეკსპლოატაციის დროს დაშვებული შეცდომების გამო, უარყოსად არსებასელურად შეუმთბა.

ალსანშმდეგია, რომ მრეველობაზე მოდის მთელი მოხმარების თითქმის ნახევარი (შავი მეტალურგია, ქიმიური მრეწველობა). მსგავი მოხმარებელია კომუნალური და საყოფაცხოვრებო სექტორიც — მოხმარების თითქმის მეოთხედი, აგრეთვე ოთხფეიანი ენერგია, ბენზინი, ეგზრთა და სხვა. (ბოლო დროს შედარებით სწორადი ტემპით იზრდება ბოჭარა სოფლისა და კომუნალურ მეურნეობებში, მრეწველობაში კი სტაბილური გაგდა). ამასთან, ქსელებში დანაკარგები მოხმარების თითქმის 15 პროცენტს აღემატება.

ნებისმიერი ენერგოსისტემის (მათ შორის, ცხადია, „საქენერგოს") მთავარი დანიშნულებაა მომხმარებლის სიმაქსიმალურ მოხმარება და არა ელექტროენერგიის მაქსიმალური ოთოფიზიური ან თეოფიზიურ ბუნების მაქსიმალური შემცირება. მაგალითად, რესპუბლიკაში ჯესეზე მოდის სიმძლეერის 62 პროცენტი და ეამოშუშავებას 53 პროცენტი. ჯესეზზე გამოშუშავებული ელექტროენერგიის თვითღირებულება ჩვეულად 0,3 კაპეიკი. ეს იგი ხუთჯერ ნაკლებია „თბოსაზე", ამიტომ ფასებისა და ტარიფების დღევანდელი სისტემის პირობებში დარი მომგებიანად ითვლება.

ელეფსოვის სახალო მეურნეობის ცალკეული დარგების ელექტროენერგეტიკულობის დონეთ, ეროვნული შემთავალის ელექტროტევადობით, ერთ სულ მოსახლეზე ელექტროენერგიის წარმოება-მოხმარების მაჩვენებლებით რესპუბლიკა მნიშვნელოვანად ჩამორჩება ორა მარტო მოორეული ქვეყნების, არამედ საკავშირო ფასებამის მაჩვენებლებსაც.

და მიუხედავად სიძნელეებისა, ცხოვრება მოითხოვს რესპუბლიკის სახალხო მეურნეობის ფენდგომ ენერგიებსა, რასაც მძლავრი ენერგეტიკული ბაზა სჭირდება. ენერგეტიკის განვითარება კი, ცხადია, უნდა მოხდეს ეკონომიკურ-ეკოლოგიურ-სოციალურ ასპექტების მაქსიმალური გათვალისწინებით.

ზურაბ ჭეიშვილი, „ენერგოსელექტროკეტის" მთავარი ინჟინერი: დღესდღეობით საქართველოს ენერგოსისტემა განიცდის ელექტროენერგიისა და სიმძლავრის დეფიციტს, შედეგობრივობის ძირითლებს ისიც, რომ საქართველოს ენერგოსისტემაში საერთოდ დარღვეულია შეფარდება ჰიდრო და თბოელექტროსადგურების სიმძლავრეებს შორის. ბოლო 10-15 წლის განმავლობაში არ აშენებულა არც ერთი თბოელექტროსადგური, რის შედეგადაც რესპუბლიკაში გაიზარდა ბაზისური სიმძლავრის დეფიციტი.

ენერგოსისტემის ფუნქციონირებისათვის აუცილებელია ჰიდრო და თბოელექტროსადგურების სიმძლავრეების ნორმალური სტრუქტურის აღდგენა.

ვლადიმერ ქუთელია, საქენერგოს ქიმიური სამსახურის უფროსი: ინსოდეთ, რომ შიესოსდეს თბილისისის მავნე ზეგოქმედება გორგიაზე, ახალ 300 კვტ ეზერგობლოკებზე გამოიყენება ეკოლოგიურად ყველაზე სუფთა საწვავი — ბუნებრივი გაზი. ხოლო მისი ეზის შედეგად გამონაბოლქვის შემცირების მიზნით გათვალისწინებულია რეკონსტრუქციული ღონისძიებების ჩატარება. პროექტი ითვლება ოთოფიზიკურ-ეკონომიკურ-ეკოლოგიურ-სოციალურ ოოინისძიებების ჩატარება. პროექტი ითვლება ოთოფიზიკურ-ეკონომიკურ-ეკოლოგიურ-სოციალურ ოოინისძიებების ჩატარება. ეს ეზ ოთოფიზიკურ-ეკონომიკურ-ეკოლოგიურ-სოციალურ ოოინისძიებებ

საქართველოს კომკავშირულ ორგანიზაციებში გამართული ანგარიშგება-არჩევნების ქრონიკა

კომკავშირის ქუთაისის საქალაქო კომიტეტის პლენუმმა პირველ მდივნად აირჩია **ზაზა დვალიშვილი**, მეორე მდივნად — **რამაზ ღვინეფაძე**, მდივნად, — **ბარიან მიქიფაძე**.

●

კომკავშირის ზუგდიდის რაიონული კომიტეტის პლენუმმა პირველ მდივნად აირჩია **გიორგი უგრეხელიძე**, მეორე მდივნად **ლია თუთარაშვილი**, მდივნად — **ვიტალი ღლონაძე**.

●

კომკავშირის ამბროლაურის რაიონული კომიტეტის პლენუმმა პირველ მდივნად აირჩია **ქემალ ჯოხაძე**, მეორე მდივნად — **ამირან მელაშვილი**, მდივნად — **ნინო ფანჯიკიძე**.

●

კომკავშირის ადიგენის რაიონული კომიტეტის პლენუმმა პირველ მდივნად აირჩია **ლალა მინაძე**, მეორე მდივნად — **გენადი კაკაბაშვილი**, მდივნად — **გელა ლომსაძე**.

●

კომკავშირის ხაშურის რაიონული კომიტეტის პლენუმმა პირველ მდივნად აირჩია **ზაზა ნიკოლეიშვილი**, მეორე მდივნად — **ნინო შენგელია**, მდივნად — **გიორგი კანდელაკი**.

●

კომკავშირის ბარისახოს რაიონული კომიტეტის პლენუმმა პირველ მდივნად აირჩია **მარინა ირემაშვილი**, მეორე მდივნად — **ზურაბ შეღლილიშვილი**, მდივნად — **ოქტავი ახალეი**.

●

კომკავშირის ტყიბულის საქალაქო კომიტეტის პლენუმმა პირველ მდივნად აირჩია **გია დაფაძე**, მეორე მდივნად — **ლევან ხალვაგავი**. მდივნად **ცირა ბაკურაძე**.

●

კომკავშირის ონის რაიონული კომიტეტის პლენუმმა პირველ მდივნად აირჩია **ნაკოლაზ მეტრეველი**, მეორე მდივნად — **თამალი იარალაშვილი**, მდივნად — **მაია ხიდაშელი**.

●

კომკავშირის ხაჩხერის რაიონული კომიტეტის პლენუმმა პირველ მდივნად აირჩია **თემურ ზოდაკი**, მეორე მდივნად — **მალხაზ მაკარაშვილი**, მდივნად — **რამა კაკაბაძე**.

●

კომკავშირის ხაკარიკის რაიონული კომიტეტის პლენუმმა პირველ მდივნად აირჩია **ვახილ ნაკულეშვილი**, მეორე მდივნად — **ნინო მღებრიშვილი**, მდივნად — **გელა კოტტაშვილი**.

●

კომკავშირის წალკის რაიონული კომიტეტის პლენუმმა პირველ მდივნად აირჩია **ანნა ალდანოვი**, მეორე მდივნად — **გოდერძი ხახაძე**, მდივნად — **გრიშა ხაფანიანი**.

●

კომკავშირის დმანისის რაიონული კომიტეტის პლენუმმა პირველ მდივნად აირჩია **ზურაბ ალოფაშვილი**, მეორე მდივნად — **ბეხ�ა ჩხეიძანი**, მდივნად — **ქეთევან ალავერდაშვილი**.

●

კომკავშირის ბაზმის რაიონული კომიტეტის პლენუმმა პირველ მდივნად აირჩია **ზურაბ ცინცაძეშვილი**, მეორე მდივნად — **თამარ ბოხეშვილი**, მდივნად — **გიორგი ხარაზიშვილი**.

●

კომკავშირის ქარელის რაიონული კომიტეტის პლენუმმა პირველ მდივნად აირჩია **თემურ სანდარეკი**, მეორე მდივნად — **ილია ინდილაშვილი**, მდივნად — **როან წიკანიშვილი**.

●

კომკავშირის წოლიდწყაროს რაიონული კომიტეტის პლენუმმა პირველ მდივნად აირჩია **გიორგი ალელეიშვილი**, მეორე მდივნად — **ნინუ ცაკაშვილი**, მდივნად — **ზაზა რობიტაშვილი**.

●

კომკავშირის ტყვარჩელის საქალაქო კომიტეტის პლენუმმა პირველ მდივნად აირჩია **იური არშბა**, მეორე მდივნად — **ვახტანგ გოგიჩია**, მდივნად — **ოტაბეკ ფაჩელია**.

●

კომკავშირის გუდაუთის რაიონული კომიტეტის პლენუმმა პირველ მდივნად აირჩია **ოგრო ლაფარია**, მეორე მდივნად — **ანდრეა ვარდანია**, მდივნად — **გიორგი რეზნიაშვილი**.

●

კომკავშირის ოჩამჩირის რაიონული კომიტეტის პლენუმმა პირველ მდივნად აირჩია **ნოდარ ადარბა**, მეორე მდივნად — **ვიქტორ ოხანია**, მდივნად — **ალუბარ ახრაანი**.

●

კომკავშირის ზუგდიდის რაიონული კომიტეტის პლენუმმა პირველ მდივნად აირჩია **მიხეილ ქანთარია**, მეორე მდივნად — **თენგიზ როგავა**, მდივნად — **ირაკლი ჯაჯია**.

●

კომკავშირის ბაგრატიონის რაიონული კომიტეტის პლენუმმა პირველ მდივნად აირჩია **ალექსანდრ ქიტაშვილი**, მეორე მდივნად — **რამაზ ინდილაშვილი**, მდივნად — **ზურაბ ლაზარაშვილი**.

●

კომკავშირის ხიდისთის რაიონული კომიტეტის პლენუმმა პირველ მდივნად აირჩია **ალეკო ბალიანი**, მეორე მდივნად — **ბიბლიან ხანდოდაშვილი**, მდივნად — **ალბერტ ანანიანი**.

●

კომკავშირის ლანჩხუთის რაიონული კომიტეტის პლენუმმა პირველ მდივნად აირჩია **ნოდარ ბარამიძე**, მეორე მდივნად — **ლევან ბაბალიშვილი**, მდივნად — **ალფარაძე კოტეკია**.

●

ჩინური, იაპონური, ებრაული, ბასკური, ესპერანტო — ამ ენებს სწავლობენ თბილისის ილია ჭავჭავაძის სახელობის უცხო ენათა სახელმწიფო პედაგოგიური ინსტიტუტის სტუდენტები.

— ჯერჯერობით ენების სწავლება წარმოიგზავნა მხლოდ საზოგადოებრივი პროფესიათა ფაკულტეტზე, — უთხრა საერთაშორისო კორესპონდენტს ინსტიტუტის პროორეტორმა სამეცნიერო ნაწილში, დოცენტმა გურამ ლებანიძემ. — ამასთან ისწავლება არა მარტო იმ ქვეყნის ენების გრამატიკა და ზეპირმეტყველება, არამედ ისტორიაც, რომლის ენასაც სტუდენტება იუფლებიან. შეგთხვიდით ისეთ, რომ პედაგოგიურ საფუძველზე მოგიწევთ ინსტიტუტში საკეთილოდ ისარგებლოდან და იაპონიიდან. ჩინეთის ელ ასწავლის წარმომადგენელი ნინელი ეანიანგი ისაუბრებთ ჩინელი ენის სპეციფიკურ სტრუქტურებზე. გავეგზავნოთ აკადემიკოსი ალეკსანდრ ბალიანი, სხვანი შორის, ჩვენი ინსტიტუტი მსოფლიოში ერთადერთია, ისარკვლის უმაღლესი სასწავლებლებს. გამოკლებით, რომელიც ამზადებს ებრაული ენის სპეციალისტებს. ეს ბასკური ენასაც ეხება.

— **ხაზოგადოებრივ ფაკულტეტზეთა ფაკულტეტის კურსდამთავრებულებს ენებზეთა თუ არა რაიმე კვალიფიკაცია?**

— რა თქმა უნდა. კურსდამთავრებულ ენებზეთა ერთ-ერთ ენაზე ენის ცოდნის დიპლომს ენების ფაკულტეტ ენებზეთ ენებზეთ ენებზეთ

ასოციაცია „ფერეიდანი“

375-წლიანი სატკივარი

ბაბადაღი
ბალადაღი
ბალაბანი
ბალაბანი
ბალაბან

სლიე ბოროტსა შენსა!

...სუტერს ნაკლებად ერჩიან, რადგან, ითლად დასთვალეთი სუტერ, ვინც უდრეკია, მას შეეძრძოლება სატანა მბოლოდ; რათა სძლიოს ეი, რათა აცდენოს ეი, ვინც ქეშმარიტების გზას შეუდგება!

ეს იყო იქნებ მიზეზი იმ ავადმოსაგონარ წლებში, ჩოხატაურში, ბოროტ ხელს ერთიანად რომ შეუმუსრავს წინდა ტაძრები და სალოცავები...

ამბობენ, გურულები ადიდან მორწმუნენი იყვნენო ადიდე.

ძველითა ძლევა, ქეშმარიტის ცდუნება განინრახეს მაშინ და შესძლეს კიდეც: ამა, სხვის რას ეიფიქრებთ ივარქმნილი ნატაძრალების ნახვისას: სამამისასრნი, ჩოშვთსა და ბუესარში, წინანარში, დიდველსა და ბეკისცხენში. ყველგან ნამუსრეკია, არსად დგას ტაძარი!

მუქდალ-ვად ამისა, მთავარი ისაა, როგორი სასოებით, სიყვარულით, ნდობითა და იმედით შეხვდა ღვთის ლოცვა-კურთხევას დამატრეული მრეული მოძღვარს — დარიანი შემოდგომით, სეტტემბერში, უმინდესისა და უნეტარესის, სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის ილია II-ის ლოცვა-კურთხევით გამოემგზავრა აქ თბილისიდან, პეტრეპავლეს ეკლესიის წინამძღვარი მამა არჩილი, მორწმუნეთა ჯგუფთან ერთად.

„კურთხეულ არს მომავალი სახელითა უფლისათა" (მათე 23. 39.), ამაღლებული, წმინდა და ყვითლშობილები გაბლდათ მისია — წლების განმავლობაში ადამიანთა გულებში ჩაბზული ქრისტიანული სარწმუნოების გაცოცხლება, ქრისტეს ნათელს დაბთვლა!

ჯერ ქადაგება ისმინა მრეულმა... ქადაგება, აი, რა არის ერთიერთი და ფუძეებელი, რაც ნებისმიერ მოკვდავს ქრისტიანული ცხოვრების არს და მნიშვნელობას ასწავლის, რაც ქეშმარიტად ნათელ გზას უკვალავს ადამიანს, აქმედ მოსთვის ბნელთა მოცული სულიერი ცხოვრების ლაბირინთებში და ქრისტესადმი სიყვარულს აზიარებს!

თვით უფალი იესო ბრძანებს — „ნიტარ არიან ისინი, ვინც მოისმენს და დაიკავებ ღმერთის სიტყვებს" (ლუკა 11.28) და „ყოველს, ვინც მე მაღიარებს ადამიანთა წინაშე, იმას მეც ვაღიარებ ჩემი ზეციერი მამის წინაშე" (მათე. 10. 32).

ქადაგების შემდეგ წმინდა ნათლობა დაიწყო!

წვიმდა, წვიმდა უსაშველოდ, ეკოკისპირულად. მდინარე სალამურა უჩუენელად ბეკერი ხალხი მოეძალა... მამამდე კი... ერთი სასაცარი შემთხვევაც მიხდა გამეცნოთ:

— სოფელში მდინარე თუ არის ნათლობა რომ ჩაგატარითო, იკითხა მოძღვარმა: ოფზე მოეთითეს. აქ ვერ მოთავსდება ამდენი ხალხი, დაიწუნა, მეორეგან წაიყვანეს... არც აქ დაუდგამ ფული მორწმუენებს, იქნებ კიდევ არისო სადმე მდინარე. მესამე სწორედ საღამოვრა ალმოჩნდა და აქ ისეთივე ნათლობის ალსრულება მაგრამ, რატომ? მაინც და მაინც ამ მდინარესთან მიიყვანა ისინი განგების ძალამ?! — სოფელ ეოსხლორში თურმე ეიოანე ნათლისმცემლის ტაძარი ყოფილა ადრე, სწორედ მის ნანგრევებთან მოედინება მისი დიდებისა და შემოსვრის ეტყვი, გულისხმობილი მოწმე, ძველთაგან ნაყენთხი წმინდა მდინარე, საღამურა. უთავლავი ქარეული მოსმოლოცა ამ მდინარეში ეუნი, როგორც სჩანს, შემთხვევით არაფერი არ ხდება! ახლაც მეს მოაკითხეს მეგდერთა, ცოდვათაგან განსაწმენდელად. კვლავ განბანანეს მდინარეში, კვლავ ალვლინა ლოცვა-კურთხევა მამა არჩილმა მათთვის.

გვიან ღამემდე გრძელდებოდა ნათლისღების საღდელი რიტუალი, 600 კაცი მოინათლა ორი კვირის მანძილზე.

ბევრ სტუმართ ეამიდან ეამზე, სოფლიდან სოფლამდე რად დაჰყვებით ოფლანი ყეკდა, და ფარეული ტკივილი?!

ისეთივე გულებაზე დადგები, მკთხველო, თუ ჩოშეთის სოფლის მაღაზიას შეხედავ:

ყოველდწმიდა ღვთისმშობლის ეკლესია რომ დაუნგრევიათ აქ, მისი მაღლიანი ქვები ახლა ამ მაღაზიის კედლებიდან შემოგეყურებენ, თითქოს გამოსსნნს. გეფიზეს, თავისი პიროვნული სიფაზის ალდგენას!

ვინ წარამოდგენდა, გურეის ოფლიკე სარწმუნოებით ძლიერი ეკუთვნ ისე დიაცემდა, ეკლესიას დანგრევდა, იქ ადგილს თეატრს ადგებდა და საქმეს სამლერადაც გაიხდიდა: —

„ეკლესია დაანგრიეთ,
ჯვარი ჩამოგხსენით,
ამაღლების გიორგი
თეატრი გიეხსენით" "...

ლიან, ისე მოხდა მაშინ საკმაისერიც.

როცა უნდა ეტერეოდეთ, მაშინ გვამლერებს სატანა! მერედა რამდენია ასეთი შემთხვევა, ჩვენდა საბედნიეროდ!

ბუკისციხეში, ერთი ქალბატონი თვალცრემლიანი ეახლა მოძღვარს, შესჩივლა: — ჩვენი სოფლის ფეთიაქი ღვთისმშობლის ეკლესიის ნანგრევებით აეგვა, მის კედლებზე ახლაც შეინჩვეა გამოსახული ჯვარი და დიდებული ფრესკები, ამ ფეთიაქში ვამშობ და, ისე მგონია, რაღაცას ვამაგებ-მეთქი, ყოველ დილით, ჯერ ჩემად ლოცულობ, მერე ვყიდი ფასლს...

იქნებ, ვეიშველოთ, დაგვეხმაროთ, თავის ადგილზე დაგბრუნოთ ეს წმინდა ქვები და ეკლეს ალეადგინოთ ღვთისმშობლის ტაძარი!

შემთხვევითი არ არის ეს, სულიერი ტანჯვა, ტკივილიანი სინანულია, ხსნა მხოლოდ ქეშმარიტებისაკენ სწრაფვაში უნდა ეეძიოთ, ქეშმარიტება კი, სარწმუნოებიანი ძალა, რასაც შესაფერი ასპარეზი სჭირდება, და ეს, ხალხის მონდომებისა და მოთხოვნის საფუძველზე უფრო შეძლებელ და უფრო კომპეტენტურ პირთაგან მხარდაჭერით უნდა განხორციელდეს.

ბუკისციხის კოლმეურნეობის თავმჯდომარეს კი ალეფეკვამს დაბმარება ხალხისთვის ეკლესიების ალდგენაში, მაგრამ, ამ დიდ საზრუნავს ერთი ადამიანი ვერ გასწვდება საზოგადოების მოთხოვნათა მხარდაჭერა ჩოხატაურის რაიონის პარტიული ხელმძღვანელობისა და თითოეული სოფლის თავკაცის ვალია, იმათ, ვისაც გაკეცლებთ მეტი ეკონომიკური შესაძლებლობა აქვთ... დროა, თავმოყვარეობის ფათრგზენისა, ცდუნებათა ძლევისა, ცოდვათა სინანულისა და,

დაეემფლის ალდგენისა!

ციალა ბოლოვაძე,
ჩოხატაურის რაიონი.

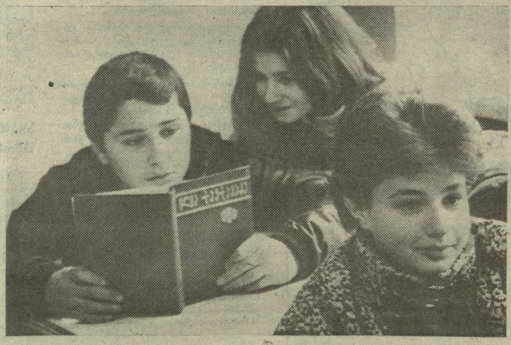

68 წლის შემდეგ

სამოცდაერი წელია, რაც თბილისში გიმნაზია გაუქმდა, წელს კვლავ ალდგა ძველებური სასწავლებელი. ისიც სიმბოლურია, რომ ამ სასწავლებელმა დდაკარგა უმეველს უბანში — ბარფუნაში დაიდო ბინა. გრიმშვილის ეიწრო მოკრწყლულმა ეზოამ ვერ ეეტია ეზოსმაგ მამიკვანა, ამ შენობაში „გიმნაზიელები" სწავლობენ. სულ ეოტა ხანში კეთილ ნაცნობები გავიჩინე, რ. ლეგბსაც თქვენე სიამოვნებ... [illegible]

ლეგან ხარაბაძე — ხელოვნებათმცოდნეობა

ბედნიერი — [illegible] საკმაოდ ათლეტ[illegible] ბედნიერებით, [illegible] ეკლესია და მოსწავლეებს [illegible] ეფიფან ეეგეფ[illegible] ეეგეფებს ან უნდა ეშინოდეს მეფ ლაზარეთ ნიშ[illegible] ჩვენთან ნიშნებზე აქცენტი არ კეთდება. არ ეზღუდავთ მათ სასკოლო ფორმით. განსხვავებაა იმაშიც, რომ ჩვენთან არ არსებობს ოქტობრელთა, პიონერიული და კომკავშირული ორგანიზაციები.

განსხვავებაა სკოლის სტრუქტურაშიც. მეშვიდე კლასში, მიდრეკილების მიხედვით, ბავშვები იყოფიან ორ ჯგუფად: ბუნებისმეტყველებად და ჰუმანიტარებად. მეცხრე კლასში, გამოცდების შემდეგ, მოსწავლეები ორჩევენ განყოფილებებს, რომელიც უფრო დაინტერესებთ მათ. საბუნებისმეტყველო განყოფილებაზე არის ორი დაკიდებული — ფიზიკა-მათემატიკის და ქიმია-ბიოლოგიის. ჰუმანიტარულ განყოფილებაზე — ქართული ენისა და ლიტერატურის, ხელოვნებათმცოდნეობისა და საზღვარგარეთის ენისა და ლიტერატურის, ეკონომიკურ მეცნიერულ ლიტერატურის ანალიზს, ფილოლორს, ეუკითხავთ ქრისტიანული რელიგიის საფუძვლის. ჩვენთან გაძლერებულად ისწავლება ქართული ენა და ლიტერატურა. გაძლერებულად სწავლობენ ბერმანულს.

გვინდა, რომ ბავშვები დაეტეარითთ შრომის ხელებით, შეეგაწყვეთ ინფორმატიკა, კომპიუტერები. მასწავლებელი უმეტესად დამზმარე ლიტერატურის იყენებენ. პირველ კლასი გოგონაშვილის „დედა ენის" სათვალიერო ვამოკეთით ხელმძღვანელობენ. ცოდი, ყველა ბავშვს ვერ ეენება მისი შოვნის საშუალება. ამიტომ, თავად მასწავლებლები ეურიგებენ ქეფრაქსზე გადამრავლებულ სახელმძღვანელებს.

ზაზა ალანიანი — ბერმანული ენის და ლიტერატურის მასწავლებელი

— ბერმანულის გაკვეთილები ბავშვებს ყოველ დღე აქვთ, ოდ[illegible]ფოფლია ნაწილებად: ლექსიკას, საშინაო კითხვასა და გრამატიკას ცალკე დღეები აქვს დათმობილი, ეს იმიტომ, რომ ბავშვებმა უკეთ გაიგონ და შეისწავლონ მასალა. პროგრამის ჩვენვე ვადგენთ, ძირითადად ეეყრდნობით გერმანიაში გამოცემულ სახელმძღვანელოებს. ბავშვებს არ უკვირთ, უკვე წაკითხული შინაარსს წერენ, ზეპირად სწავლობენ ლიტერატურას...

ირეკება ზარი და შესვენებაც იწყება.

მაია აბულაძეი გიმნაზიაში სამოცდაეეხუთე სკოლიდან გადმოვიდა. ჩემს კითხვაზე, თუ რატომ ურჩევენი გიმნაზიაში სწავლა, მიპასუხა: — სწავლების ეს ფორმა მეტად მაინტერესებს, ვიდრე ჩვეულებრივი სკოლისა, თანაც, გიმნაზიაში უფრო საინტერესო საგნებს ვეასწავლიან და ეფიქრობ, აქ უფრო მეტ ცოდნას მივიღებთ...

დასი ამაღლებულ ქიმია-ბიოლოგიის განყოფილებაზე უნდა

სწავლის გაგრძელება. საჭართველოს ისტორიაც ინტერესებს.

გიმნაზიელებმა უკვე იციან, რას უნდა მოიმზადონ თავიანთი ცოდნა და ზეგანები აქვთ საკუთარი ეალი საშობლის, ერის წინაშე.

ანდრ ალექსიძე

ვამული, ენა, სარწმუნოება

„შესაკრებლად ქართველთათვის“...

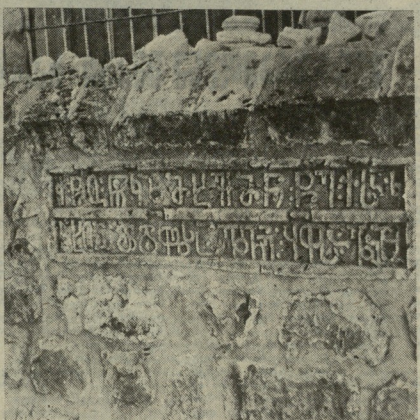

ეს ფილმი ჩვენი მრავალტანჯული ისტორიის ერთი ფრაგმენტია და ისეთივე სევდით გვაღსავს, როგორც უცხოთის მიწაწყალზე დარჩენილი და აწ უკვე ქართულსტუდიადაშუალი ეკლესია-მონასტერები. ამ წმინდა ძეგლებს ჩვენი წინაპრები ავებდნენ ჭრილტანიელი რაზენის დასამკვიდრებლადაც და „შესაკრებლადაც ქართველთათვის“, როგორც ფილმში ნახსენები მონასტრის შესახებ წერს მემატიანე.

სავიდარი დოკუმენტურ ფილმზე — „ქართველთა ჯვრის მონასტერი იერუსალიმში“, რომელიც გია ჭუბაბრიაძ და ოთარ სეფიაშვილმა გადაიღეს საქართველოს დოკუმენტური და სამეცნიერო-პოპულარული ფილმების სტუდია „მემატიანეში“.

იერუსალიმის ჯვრის მონასტერი ერთ-ერთი უძველესი და ერთ-ერთი მნიშვნელოვანია უცხოთში არსებულ ქართულ საკულტო ძეგლებს შორის. იქ, სადაც მონასტერი მდებარეობს — ბიბლიური სამყაროს ცენტრში, იესუსს უდანაშინი — მეოთხე საუკუნიდან დაწყებული ქართველთა საპილიგრიმო ადგილი ყოფილა. ფილმში ჩანს ის ძველი გამოქვაბულები, ანაფორიელი ბერების სამკვიდრო და ბიბლიური „მწყემსთა ველი“, რომელიც ამჟამად თურქე არაბთაგან დაპყრობილ ტერიტორიის, სამარი მოქმედების ზონას წარმოადგენს და ფილმის ავტორებსაც სიცოცხლის რისკზე წასვლით ლუბეტდათვი ეს კადრები ფიჩეს.

მეძაღინე წერს, რომ ჯვრის მონასტერი ამენდა მაცხოვრის ჯვაროსნებან ათასი წლის შემდეგ. სწორედ ამ ადგილს მოუქრიათ ეს, რომლისგან შეკრულ ჯვარზეც ფაკარეს ქრისტე (აქედან წარმოსდგება მონასტრის სახელწოდებაც). მონასტერი თავისი არქიტექტურით, მკვიდრად ნაგები ფოდოლ-ბურჯებით ციხე-ქალაქს უფრო წაგავს. როგორც ჩანს, ქრისტიანულ ტაძარს ურჯულოთა შემოსევების საფრთხე მარტო საქართველოში კი არა, თვით ბიბლიურ იერუსალიმშიც. ემუქრებოდა. და ამიტომაც გაისმის დიტერის ხმა (ოთარ მეფეთნეულისა), რომ მონასტრის ფრესკებზე გამოსახული ჩვენდამბარი „ეფორიტს უფრო ჰგვანან, ვიდრე ბერ-მარტყლებს“...

ჩვენთვის ცნობილია, რომ ეს ფეოდალი მოზაბე მოღვაწეობდნენ პატრო ბერი, ოთარ ეფორიტელ ლაზი: ფ დაწერე, ოთარ ხუთეს „ეკბი“ და დადგა ქართველ ეროსაო“. ერთი სიტყვით, ეს, როგორც სხვა ქრისტიანულ ტაძრები, დდო სასულიერო და სამეცნიერო მოღვაწეობას ეწეოდნენ ქართველი ბერები. ამიტომაც იჩენდნენ დიდ მზრუნველობას ქართველი მეფეები ჯვრის მონასტრისადმი, როგორც ერთ-ერთი ძლიერი და მნიშვნელოვანი სასულიერო ცენტრისადმი. იგი რამდენჯერმე იქნა აღდგენილი და მოხატული. ხოლო მოთა რუსთაველს ფრესკის აღმოჩენა და ფრანგი ჯვაროსანი რაინდის და ბოეს ნაამბები ქართველთა თემესმენი წლის მეფე, რომელმაც იერუსალიმში ადგილობრივ ფეოდალთან ბრძოლაში ფეხი ამოიდგა, ეს ფილმიც ეკუთვნის. ფილმის ავტორები არ მორიდებიან ამ ვერსიის დაყენებას, მით უმეტეს, რომ მათ ისევ რისკის ფასად მოახერხეს საკარადგი სამარაოვნში ჩასასვლელი გასაიდუმლოებული საკანის გადალებაც...

კარგა ხანია.იერუსალიმის ჯვრის მონასტერში ადარ გაისმის ქართული ლაღადინი. ამჟამად იგი ბერძნული ეკლესიის ეეუთვნის, მაგრამ იქ დაცული ფრესკები და ქართული უნიკალური ხელნაწერები ალვეე ელიან ქართველ საეკლესიო მოდაგეზი. უფრო შორეული ოცნება კი მონასტრის ქართული ცხოვრებისათვის ალბათ ეკუთვნის, ოქროსი მოწყალეა...

„ეგი ჭუბაბრიასა და ოთარ სეფიაშვილის ეს ფილმი ერთი ნაწილია დილოგიისა, რომლის შემქმნასაც ისინი ამარებენ უცხოთში არსებულ ქართულ საკულტო ძეგლებზე. მათი ეთნოგრაფი შემდგომი ფილმი სრულმეტრაჟიანი იქნება. ხაწილი მასალისა უკვე მზადაა ეჭვეთ. ასე რომ, წელს ალბათ მასაც ინდოეფს მაყურებელი. ჩვენი მკითხველისთვის კი საინტერესო იქნება ისიც, რომ ფილმის კოსტიუმებები არიან აკადემიკოსები ვახტანგ ბერძენიძე და როინ მეტროველი; რომ ეგი უკვე ითარებდა ოფიციალ და ინგლისურ ენებზე; რომ ფილმის გადაღების ჯეუფი დიდად ეამდილი ეროსი ისოველში „კავკასიოლოგიური ცენტრის ხელმძღვანელს დოქტორ იტაკ დავიდს და ვაზეთის — „ლია საქართველოდან“ რედაქტორს ანრამ სეფიაშვილს.

„ქართველთა ჯვრის მონასტერი იერუსალიმში“ ესაა ეთნოეფრი დოკუმენტური ფილმი ჩვენს წარსულზე, ჩვენს ბედსა თე უბედობაზე, ჩვენს მიზეუტულ, მაგრამ მარად ჩაუმტვრალ ქრისტიანულ რწმენაზე. და ეს ფილმიც შეიქმნა, როგორც ოფესდაე თავად მონასტერი, „შესაკრებლად ქართველთათვის“...

ციალა ბოგოვერი

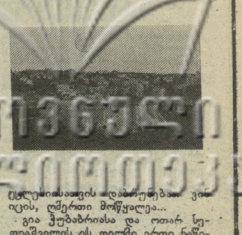

და კვლავ მარკო ვან ბასტენი!

როგორც ფეტბერთის გულშემატკივრებმა იცით, ფრანგული „ფუტბერთის ეროვნული „ფრანს ფუტბოლის“ გამოკითხვის შედეგად 1989 წლის ევროპის სუპერთესო ფეხბურთელად დასახელებული იქნა ჰოლანდიის ნაკრებისა და იტალიის საკლუბო გუნდის „მილანის“ ცენტრალური თავდასმსმელი მარკო ვან ბასტენი. გამოკითხვაში მან 119 ქულა დააგროვა და საგრძნობლად გაუსწრო მეორე და მესამე ადგილზე გასულ თავის თანაკლუბელებს ფრანგ ბარეზის და ფრანკ რიაკაარდს, რომლებმაც შესაბამისად 80 და 40 ქულა დააგროვეს. ამავე გამოკითხვაში მხოლოდ შემდეგ იყო რუუდ გულიტი...

ვან ბასტენზე საკმარისად თქმულა და დაწერილა, მაგრამ ინტერესმოკლებული არ იქნება, თუ კიდევ ერთხელ გავიხსენებთ მის ბრწყინვალე სპორტულ ბიოგრაფიას.

მარკო ვან ბასტენი დაიბადა 1964 წლის 31 ოქტომბერს ჰოლანდიის ქალაქ ეინტხოვენში, სადაც ისწავლა ფეხბურთის თამაში და ადგილობრივი გუნდის ჭაბუკთა შემადგენლობაში გამოდიოდა. მისი დებიუტი ჰოლანდიის I ლიგაში შედგა 17 წლის ასაკში, როდესაც „აიაქსის“ შემადგენლობაში შეცვლეს გამოვიდა იოჰან კრუიფის ნაცვლად და ორი გოლიც გაიტანა. ამ მატჩს ესწრებოდა ჰოლანდიის ეროვნული ნაკრების მთავარი მწვრთნელი ფრანს ფერბერგენი, რომელმაც აღნიშნა: „ეს ჭაბუკი მომავალში აუცილებლად ნაკრების ბომბარდირი გახდება“, და მართალიც, უკვე ერთი წლის მერე ვან ბასტენი ჰოლანდიის ეროვნული ნაკრების წევრია.

აღსანიშნავია, რომ პარალელურად იგი იცავდა ჰოლანდიის ჭაბუკთა ნაკრების ღირსებას და როგორც მათი მაშინდელი მწვრთნელი დიკ ადვოკაატი ისსენებს „ვან ბასტენი იყო ის ფეხბურთელი, რომელსაც ჩემგან არაფრის თქმა არ სჭირდებოდა“. უნდა აღინიშნოს ის ჯარემეობაც, რომ ვან ბასტენს არასდროს არ ჰქონია სერიოზული კონფლიქტები მწვრთნელებთან. ზემოთ დასახელებული რიგეერსის და ადვოკაატის გარდა მისი მასწავლებლები იყვნენ „აიაქსში“ და ჰოლანდიის ნაკრებში იოჰან კრუიფი, ალდ დე მოსი, ლეო ბენჰაკერი, თეო ლობერტსი და რაღა თქმა უნდა რინუს მიხელი.

საერთაშორისო სარბიელზე ვან ბასტენმა პირველად ყურადღება მიიპყრო 1983 წელს მექსიკაში ჩატარებულ იუნიორთა შორის მსოფლიო ჩემპიონატზე, სადაც მასთან ერთად გამოდიოდნენ მომავალში ჰოლანდიის ეროვნული ნაკრების. წევრები: ფრანკ რიაკაარდი, ჯონი ვან შიპი, სონი სილოი, არონ ვინტერი და სხვები.

1982 წლიდან მოყოლებული იგი ზედიზედ 4-ჯერ ხდება ჰოლანდიის საუკეთესო ბომბარდირი, სულ კი ჰოლანდიის I ლიგაში ბატანები აქვს 128 ბოლთი, რაც საშუალოდ უდრის თამაშში 2 გოლს... 1984 წელს იგი „ევროპის ბუცის“ მფლობელი ხდება, როცა ევროპის საუკეთესო ბომბარდირთა სიაში იგი მეორე ადგილზე ავიდა უელსელი იან რაშის შემდეგ, თუმცა აღსანიშნავია, რომ „ლიეგეპოლის“ ცენტრფორვარდმა პირველმა მოიპოვა 32 გოლით, რომელიც 42 მატჩში გაიტანა, ხოლო ვან ბასტენმა კი 28 ბოლთი 30 მატჩში...

ორი წლის შემდეგ ვან ბასტენი მაინც „ლიეგს“ ამ სიმაღლეს და 26 მატჩში 38 გატანილი გოლით „ოქროს ბუცის“ მფლობელი ხდება.

თავის შობლიურ „აიაქსის“ შემადგენლობაში ვან ბასტენმა ორჯერ — 1983 და 1985 წლებში მოიპოვა ჰოლანდიის ჩემპიონის წოდება, ასევე ორჯერ — 1986 და 1987 წლებში ჰოლანდიის თასი. დიდად დაეხმარა თავის გუნდს 1987 წელს ევროპის ქვეყნების თასების მფლობელთა თასის მოპოვებაშიც. იმავე წელს პირველად ასახელებენ ევროპის საუკეთესო ფეხბურთელად თოეულში, სადაც მეოთე ადგილი დაიკავა. საერთოდ, 1987 წელი მის სპორტულ კარიერაში მთელოდნენლობით იყო საქმე. ზემოთ ნახსენები პრიზების გარდა, ის წელი ინთ იყო ღირსშესანიშნავი, რომ მან ხელი მოაწერა კონტრაქტს იტალიის ცნობილ საფეხბურთო კლუბ „მილანთან“, სადაც მისი თანამემამეული რუუდ გულიტი თამაშობდა. აღსანიშნავია, რომ „მილანის“ პრეზიდენტი, სატელევიზო მაგნატი სილვიო ბერლუსკონი თამხეს არ იშურებდა უცხოელი „ვარსკვლავების“ შესაძენ ფულ. როდესაც „მილანის“ პირველმა უცხოურმა დეტმა — ინგლისელმა რეი უილკინსმა ვერ გაამართლა მწვრთნელთა იმედები, გუნდში ახალი „ლეგიონარები“ მოვიდნენ: ჰოლანდიელი რუუდ გულიტი და არგენტინის იმდროინდელი ამობაკი ვარსკვლავი, 21 წლის კლაუდიო პორაზი. მაგრამ ეს უკანასკნელი უმთავრესად სათადარიგოთა სკამზე იჯდა და ამიტომ იმუელებული იყო გუნდიდან წასულიყო. გულიტი-ვან ბასტენის დეტის კი უნდა დაეპრუნებინა „მილანისათვის“ ძველი დიდება. მაგრამ, დებიუტი სამწუხაროდ საბედისწერო აღმოჩნდა—იტალიის პირველობის ერთ-ერთ კალენდარულ მატჩში. ვან ბასტენმა ორიე მეტლის მძიმე ტრავმა მიიღო და 1988 წლის აპრილამდე ჩამოშორდა დიდ ფეხბურთს.

გამოჯანმრთელების შემდეგ კი მას ადგილი ძირითად შემადგენლობაში ადარ ჰქონდა, რადგანაც „მილანის“ მწვრთნელს ანრიგეო საკკის ორავეთარი პრეტენზია არ ჰქონდა მეორე ცენტრალურ თავდამსმელთან, იტალიური ფეხბურთის ცეტერანთან პიტერო-ანალი ვირდისთან. ასეთივე სიტუაცია შეიქმნა ჰოლანდიის ნაკრებშიც, სადაც უფროსი მწვრთნელი რინუს მიხელს უპირატესობას თავდასხმის ხაზში ჯონი ბოსმანსა და ვიმ კიფტს ანიჭებდა. ვან ბასტენი ფსიქოლოგიურად ისე იყო გატეხილი, რომ ევროპის ჩემპიონატის დაწყების წინ ნაკრების დატოვებაზეც ფიქრობდა, მაგრამ მიხელმა, გულიტმა და როლანდ კუმანმა

(დასასრული 30-ს გვ.).

ნაძვის ხესთან

ეს პატარები წუნეთის ბავშვთა სახლის აღსაზრდელები არიან. მათ საახალწლოდ უფროსი მეგობრები — თბილისის ივ. ჯავახიშვილის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ეკონომიკის და საქონელმცოდნეობის ფაკულტეტის II და III კურსის სტუდენტები ეესტმენენ. ბავშვებმა ალალად გაიხარეს და ნაძვის ხესთან მიიწვიეს მეგობრები.

ეს თბილი შეხვედრა დიდხანს დაიმახსოვრდებათ სტუმრებსაც და მასპინძლებსაც.

ეროვა ბარამიძეული
ნინა ბაბალიშვილის
ფოტოები.

„ერთგული“ ქართველები და „ორგული“ რუმინელები

როგორც ახლახანს გაზეთმა „ლელამ“ გვაცნობა, რუმინეთში ცნობილი საფეხბურთო ელეს, ბუქარესტის „დინამოს“ სახელს უცვლიან (თუ შეუცვლეს) და მას ეროვნული სახელი — „ენერგია ტრიოლორინი“ („სამფერადოვანთა კავშირი“) უწოდეს. როგორც ხედავთ, რუმინელები ბევრად უფრო ორგულები ალმოჩნდნენ სოციალისტური ტრადიციების (?!), განსხვავებით ქართველებისაგან. ჩვენში ზომ კვლავ წარმატებით ფუნქციონირებს „კარბურატორი“... უცაბრაგად — „დინამო“; ფეხბურთში — „დინამო“, კალათბურთში — „დინამო“, წყალბურთში — „დინამო“ და, თავისთვად ცხადია, ავტომობილებშიც — დინამო. ვერაფერს იტყვი, შესაფერი კოსტუმებიაზია... „კლავ უაცერაგად — ეროვნულია.

ქართული ფეხბურთის ტრადიციების ერთგული დამცველი

ᲨᲔᲘᲥᲛᲜᲐ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲟᲣᲠᲜᲐᲚᲘᲡᲢᲗᲐ ᲤᲝᲜᲓᲘ

სკკპ ცენტრალური კომიტეტისა და მინისტრთა საბჭოს 1987 წლის 5 აგვისტოს № 1741 განკარგულების („სსრ კავშირის ჟურნალისტთა კავშირის მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის განმტკიცების შესახებ“) თანახმად შეიქმნა საქართველოს ჟურნალისტთა ფონდი. ჟურნალისტთა საავტორო მონაცრარის 6%, რომელიც აკმაღე გადაირიცხებოდა საქართველოს სსრ საავტორო უფლებების რესპუბლიკურ საგაგენტოში, ხოლო შემდეგ გადაეგზავნებოდა საკავშირო ჟურფონდში, საქართველოს მინისტრთა საბჭოს გადაწყვეტილებით, ამიერიდან ყველა გაზეთისა და ჟურნალის რედაქციებმა, გამომცემლობებმა, საკინფორმმა, ტელევიზიამ და რადიომაუწყებლობების სახელმწიფო კომიტეტმა უნდა ჩარიცხონ უშუალოდ საქართველოს ჟურნალისტთა ფონდში შემდეგ ანგარიშზე: 000700847, თბილისი. კალინინის ბინსოცბანკი.

საქართველოს ჟურნალისტთა კავშირი.

კოოპერატივი „ᲰᲣᲛᲐᲜᲘᲖᲛᲘ“

კოოპერატივ „ჰუმანიზმის“ დაფუძნებას, მართლაც რომ ჰუმანური იდეა უდევს საფუძვლად. იგი უფასო მომსახურებას ჰპირდება ჩვენ-ბავშვებან, მრავალშვილიანან, ბინრტოხელ დედებს... საქართველოს ყველა შემთხვევაში მუსოგაზეს მათ ბავშვებზე მზრუნველ ძიძას, ექიმს, დაეხმარება ეკონომიურად.

ეფასო მომსახურებისთვის გაწეული ხარჯების დასაფარავად კოოპერატივი მოაწყობს საქეელმოქმედო სახის ღონისძიებებს (სალამოებს, კონცერტებს), აიღებს ნებაყოფლობით შემოწირულობას და გადანარიცხებს, რომელიც მილიანად, 100 პროცენტად მოხმარდება უფასო მომსახურებას..

წინ მეტად რთული სამეშოაა. ამტერმიაც, კოოპერატივი თრგნით მიმართავს ორგანიზაციებს „ჰუმანიზმის“ ანგარიშზე — ოეკლბინდადგარად ჩარიცხონ ფულები სახსრები. ორგანიზაციებთან დადებული ხელშეკრულების თანახმად კოოპერატივი მზად არის ნებისმიერი დროს შეარულოს ორგანიზაციათა შეკვეთა...

კოოპერატივის მისამართია: **დ. ლეონ ბახიდი, III კვარტალი, 33 კორპუსი, ბინა № 25, ტელ: 51-45-12.**

კოოპერატივს 1 მაისის მრეწველობაში გასსნილი აქვს ბუნარიში, რომლის ნომერია **200461990.**

ᲑᲝᲚᲝᲕᲐ ᲑᲘᲜᲗᲘᲬᲘᲫᲔ

ᲒᲐᲛᲝᲪᲓᲔᲑᲘᲡ ᲕᲐᲓᲐ ᲒᲐᲒᲠᲫᲔᲚᲓᲐ

1989 წლის 30 დეკემბერს ჩვენს გაზეთში გამოქვეყნდა სამხრეთ ოსეთის სახელმწიფო პედაგოგიური ინსტიტუტის რექტორატის განცხადება, რომელშიც აღნიშნული იყო, რომ დაუსწრებელი განყოფილებისათვის ზამთრის სესიები შედგება 1990 წლის 2 იანვრიდან 13 იანვრამდე. 6 იანვარს კი გამოქვეყნდა სტუდენტთა ჯგუფის დეპეშა, რომელთაც აინტერესებდათ არსებული სიტუაციაში რა გზით შესულიყვნენ ცხინვალში. შექმნილი მდგომარეობის გათვალისწინებით რესპუბლიკის სახალხო განათლების სამინისტრომ გადაწყვიტა, რომ სამხრეთ ოსეთის პედაგოგიურ ინსტიტუტში გამოცდების ვადა გაგრძელდეს 1990 წლის 1 მაისამდე. სტუდენტებს შეუძლიათ გამოცდები ჩააბარონ ინდივიდუალური წესით.

ᲡᲐᲥᲝᲣᲗᲐᲠᲘ ᲘᲜᲤᲝᲠᲛᲐᲪᲘᲝ

ᲒᲐᲜᲪᲮᲐᲓᲔᲑᲐ

პარასკევს, 12 იანვარს კინოთეატრ „სტუდენტურში“ (რუსთაველის გამზ. 19) ჩაუვლენი იქნება რეჟისორ გოგიტა ᲩᲣᲜᲘᲐᲜᲘᲡ ახალი ფილმი „ᲛᲐᲜᲐ, ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲓᲔ ᲩᲐᲜᲐ“.

დასაწყისი 19 საათზე.

ᲠᲐᲓᲒᲐᲜ ადამიანზე ბუნებ არ ამბობენ, მის ხსოვნას პატივს მიაგებენ და ფეხზე უდგებიან.

მეც როგორ დგარქვათ წასული, შენ ვინც ყოველთვის ჩვენს გვერდით იყავი ფიერთი თვალ ფიზიკურად; შენზე ვის უნდა მოეტრიალდეს ენა, როცა ყველას დარდით და ტკივილით იცხოვრე დღემდე...

შენს ხსოვნას როგორ მივაყოთ ზეტივი, როცა შენ თავად ყველა ჩვენთაგანის პატიოსნებიდან იყავი, შენ, შმაგი სამნიშვნელი, ერთი ქართველი ბიჭი, ლაღაბდ აწოწილი, ზ‍ნინდნანეთი მოდან წვერამოშვებული და განუმეორებელი ღიმილით სავსე, უზარმაზარი გულის პატრონი, ყველას ჭირვარამის გამზიარებელი, ყველი დედის სახატყოდ შვილი.

ობლად გაზნიდილი ბიჭი მარტო ბებიის, მამიდის და დედიდის კი ირა, ჩვენი ქალაქის, მთელი საქართველოს იმედი და ოწმენა იყავი ამ სიცოცხლეთ, რაც დღემდე იცხოვრე.

დ რა იცხოვრე დღემდე?!

თეატრში იმფეჩერ არ ენახენარ მაყურებელს, რამდენჯერაც თეატრის ეზოში გამართულ მატჩებებზე, შიმშილობაზე და საპროტესტო აქციებზე. შენი მოწოდება თეატრი იყო, შენი საქმე — საკარიერელოს ჭირვარამის გვერდით ყოფნა. შენ ყველგან იყავი და ამიტომაც ასე დიალლები ფეხბურთის და მარნეულის, ქართლის და თბილისის მეიმე დღეებს გამოელილ ბოგიო-ბიეზეს, ყველა ვინც შენ გიცნობდა.

შენს სანახავად მოდიოდა ხალხი ქალაქში გამართულ მიტინგებზე, შმაგი გამოეთ, ამბობდნენ. და მართლაც ყოველი შენი გამოსვლა, თითოეული შენი გულიდან ამოღებული ხალიდ ქართული, გონიერი სიტყვა, ეოდეე ერთი ნაბიჯი იყო ოწმენის, სიყვარულის, ადამიანის ბედნიერებისა.

გამაბრუებები ვეელოდით შენს ყოველ გამოჩენას ზ‍ნინდნა ილია მართლის საზოგადოების ეორის ფილიალში თუ შენს თეატრში. შენც ცდილობდ ყველას გასწვედინდი, ყველგან იყავი ფიერთი თუ ფიზიკურად, ყველაზე მეტად კი იქ, სადაც უფრო საჭირო იყო შენი ყოფნა. შენ მოგაკვლიდნენ ბევრ ადამიანი ბოლოდ შენი თანატოლები, შენი ამბარი ყოველთვის მისალები და გამართულები იყო. ყველას ნებ

ᲨᲔᲜ ᲛᲐᲠᲐᲛᲓᲔᲜᲔᲯ ᲨᲛᲐᲒᲘ ᲮᲐᲠ?!.

ᲒᲔᲯᲘ იყავი, შენთვის არ არსებობდა დღე და ღამე, დრო.

ახალ წლამდე სულ რამდენიმე დღით ადრე ᲒᲬᲐᲮᲐᲠ, ᲛᲐᲜᲬᲘᲚᲘᲡ ᲮᲔᲚᲘᲗ ᲛᲘᲒᲘᲒᲔᲡ ᲮᲔᲚᲘᲡ ᲛᲘᲒᲘᲒᲔᲡ ᲒᲐᲜᲔᲚᲔᲡ, ᲒᲐᲮᲣᲠᲔᲚᲘ ᲒᲐᲪᲘᲪᲔᲚᲘ ᲧᲝᲩᲚᲘᲡᲐᲜ ᲓᲐ ᲥᲐᲠᲗᲣᲚᲘ ᲔᲠᲝᲕᲜᲣᲚᲘ ᲓᲠᲝᲨᲘᲗ ᲓᲐᲛᲨᲕᲔᲓᲠᲔᲚᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲕᲘᲪᲘᲗ ᲐᲥᲪᲘᲝᲜᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗᲐ ᲔᲪᲘᲐ. ᲨᲔᲜ ᲛᲝᲬᲛᲝᲓᲐ ᲗᲔᲐᲢᲠᲘ ᲘᲧᲝ, ᲨᲔᲜᲘ ᲡᲐᲥᲛᲔ — ᲡᲐᲯᲐᲠᲝᲒᲠᲔᲚᲘᲡ ᲭᲘᲠᲕᲐᲠᲐᲛᲘᲡ ᲒᲕᲔᲠᲓᲘᲗ ᲧᲝᲤᲜᲐ. ᲨᲔᲜ ᲧᲕᲔᲚᲐᲡ ᲘᲧᲝᲗ ᲒᲐᲛᲝᲩᲜᲘᲚᲘ, ᲛᲐᲒᲠᲐᲛ ᲡᲐᲛᲘᲜᲘᲡᲗᲕᲘᲡ — „ᲓᲘᲜᲐᲛᲝᲡ“, „ᲬᲧᲚᲘᲡᲬᲘᲠᲕᲘᲡ“ — „ᲓᲘᲜᲐᲛᲝᲡ“ და, თავისთვად ცხადია, ავტომობილებშიც — დინამო. ვერაფერს იტყვი, შესაფერი კოსტუმებიაზია... „კლავ უაცერაგად — ეროვნულია.

ᲥᲐᲠᲗᲣᲚᲘ ᲤᲔᲮᲑᲣᲠᲗᲘᲡ ᲢᲠᲐᲓᲘᲪᲘᲔᲑᲘᲡ ᲔᲠᲗᲒᲣᲚᲘ ᲓᲐᲛᲪᲕᲔᲚᲘ

ᲩᲕᲔᲜ ᲕᲘᲡ ᲓᲐᲕᲐᲜᲔᲑᲓᲘ ᲨᲕᲘᲚᲐ. ᲘᲗᲘ ᲨᲕᲘᲚᲐ ᲛᲐᲠᲘᲐ ᲡᲘᲪᲮᲪᲚᲘᲡ ᲡᲐᲣᲠᲣᲚᲘ ᲡᲘᲚᲐᲛᲘᲗ.

თავისუფლება სისხლსიფერია, შმაგი. ეს შენი გმირის სიტყვებია საკურსო სპექტაკლიდან;

მობა დედას კიდევ ერთი ცრემლით მეტი ტკივილი ამეი შენს სამკურველში; მობა დედას კიდევ ერთხელ ვერ მოპკლეს შენი საქართველო.

ერთი დრო არავის შერჩენია, „ეკისარს ეკისრისა“, შენ არ გაამბილეე ისევ შენი უსაშეელი ᲰᲣᲛᲐᲜᲘᲠᲝᲑᲘᲡ ᲒᲐᲛᲘ; შენი წყალი სისხლი ყველა ᲩᲕᲔᲜᲒᲐᲜᲨᲘ ᲐᲮᲛᲠᲐᲕᲓᲔᲡ, შენი წყალი მზე არ შერჩენა, შენი სიცოცხლის უნიჭი და უმადერ მომსპობს.

...„ᲕᲔᲠᲐ, ᲕᲔᲠ ᲛᲘᲛᲪᲚᲔᲡ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲕᲔᲠᲪ ᲬᲧᲐᲚᲨᲘᲡᲗᲐᲜᲐᲠ, ᲠᲝᲒᲝᲠᲪ ᲕᲔᲠ ᲛᲘᲛᲪᲚᲔᲡ ᲗᲔᲓᲔᲠᲛᲝ ᲓᲔᲓᲐ ᲩᲐᲜᲐᲠ“...

თავისუფლება სისხლსიფერია შმაგი;

ᲕᲚᲐᲠᲐ.

ᲔᲙᲘᲡᲐᲠᲘ ᲔᲙᲘᲡᲠᲘᲡᲐᲡ...

რამეთუ ᲐᲮᲐᲠ ᲔᲙᲘᲝᲜ, შენ მერამდენეგ შმაგი ხარ?!!...

ᲨᲔᲜᲘ Ბ. ᲛᲔᲠᲘᲪᲘᲐᲜᲘᲡ ᲡᲐᲮᲔᲚᲛᲬᲘᲤᲝ ᲗᲔᲐᲢᲠᲘᲡ ᲙᲝᲚᲔᲥᲢᲘᲕᲘ.

ᲓᲐ ᲙᲕᲚᲐᲕ ᲛᲐᲠᲙᲝ ᲕᲐᲜ ᲑᲐᲡᲢᲔᲜᲘ!

ᲓᲐᲡᲙᲘᲡᲠᲘᲚᲘ

ნმა დაადიენს, რომ იგი საკმარ იყო ნაკრებისათვის.

ეკრონის ჩემპიონატზე პირველ მატჩში სსრკ ნაკრების წინააღმდეგ იგი მხოლოდ მეორე ტაიმში გამოვიდა მოედანზე ბოსმანის ნაცვლად (შეგახსენებთ, რომ ამ მატჩი ᲰᲝᲚᲐᲜᲓᲘᲔᲚᲔᲑᲘᲡ წაგებ ᲐᲜ ᲒᲐᲛᲬᲔᲠᲘᲡ 0:1). ამის შემდეგ კი ᲧᲕᲔᲚᲐ მატჩში თავისი ჩვეულებ ადგილი დაიკავა თავდასმის ᲪᲔᲜᲢᲠᲘᲡ და დარჩენილ 4 შეხვედრაში 5 ერთიანეთრეზე უკეთესი გოლი გიორგი მეტოქეკი კარში, რამაც ეკრონის ᲩᲔᲛᲞᲘᲝᲜᲐᲢᲘᲡ საუკეთესო ბომბორდირის წოდება მოუტანა. აქედან სამი გოლი ინგლისს ნაკრებს გუეტანა, ერთი გიორგ ᲜᲐᲙᲠᲔᲑᲘᲡ ᲡᲐᲣᲙᲔᲗᲔᲡᲝᲚᲘᲡ (89 წუთ-ᲖᲔ), და რაღა თქმა უნდა „ᲤᲐᲜᲢᲐᲡᲢᲘᲙᲣᲠᲘ“ გოლი ფინელს, რენინ დასაევს კარში. სხვათა შორის ამ გოლს სამჯერ ᲐᲠᲘᲡᲚᲘᲡ ᲨᲔᲠᲘᲐᲜ ᲨᲔᲛᲗᲮᲕᲔᲕᲘᲗᲝᲜᲘᲡᲗᲕᲘᲡ უფრო ᲗᲮᲚᲔᲑᲘᲡ, ᲕᲘᲓᲠᲔ ᲘᲚᲢᲐᲜᲘᲗ...

ამავე ᲩᲔᲛᲞᲘᲝᲜᲐᲢᲘᲡ იგი ერთხ-ᲛᲐᲓ ᲘᲧᲝ ᲐᲓᲔᲜᲐᲠᲘᲔᲚᲘ ᲡᲐᲣᲙᲔᲗᲔᲡᲝ ᲤᲔᲮᲑᲣᲠᲗᲔᲚᲘᲡᲐᲒᲝ — ᲛᲐᲠ 1250 ᲭᲣᲚᲘ ᲓᲐᲐᲒᲠᲘᲪᲐ ᲓᲐ ᲡᲐᲒᲠᲫᲝᲚᲔᲚᲘᲡᲐ (672 ᲭᲣᲚᲘᲗᲘ) ᲒᲐᲣᲛᲬᲠᲘᲚ ᲗᲐᲕᲘᲡ თანაგუნდელს ᲠᲣᲜᲔ ᲒᲣᲚᲔᲢᲘᲡ. მასვე ᲓᲐᲒᲔᲓᲘᲗ ᲒᲠᲬᲘᲚ ᲡᲐᲣᲗᲝᲛᲝᲜᲔᲚᲘ ᲤᲘᲠᲛᲘᲡ „ᲝᲚᲘᲛᲞᲘᲐᲓᲘᲡ“ ᲣᲐᲮᲚᲔᲡᲘᲡᲐ ᲛᲐᲠᲯᲕᲔᲜᲐ ᲐᲒᲣᲛᲐᲠᲗᲚᲘᲡ.

ასე, რომ არავინ იუნეს არ იᲬᲘᲕᲔᲓ 1988 ᲬᲚᲘᲡ „ᲤᲘᲤᲐ ᲤᲝᲢᲑᲝᲚᲘᲡ“ ᲢᲐᲠᲜᲘᲠᲘᲡ ᲓᲐᲛᲗᲐᲕᲠᲔᲑᲘᲡ ᲨᲔᲛᲔ ᲒᲐᲛᲐᲠᲯᲕᲔᲑᲘᲡᲐ ᲗᲣ ᲐᲡᲔᲗᲘ ᲛᲝᲮᲓᲐ: ᲒᲐᲜ ᲑᲐᲡᲢᲔᲜᲘᲐ 119 ᲭᲔᲚᲘᲗ „ᲝᲠᲘᲡ ᲜᲘᲜᲯᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ“ ᲚᲝᲠᲜᲘᲠᲝᲑᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲛᲝᲮᲓᲐ; (ᲨᲔᲓᲐᲠᲔᲑᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲛᲘᲠᲜᲘᲡ ᲐᲓᲐᲛᲘᲐᲜᲘ ᲒᲐᲜᲪᲮᲐᲓᲔᲑᲘᲡ ᲛᲘᲮᲔᲓᲕᲘᲗ, ᲡᲐᲓᲐᲒ 1ᲛᲔ

ᲭᲔᲚᲘᲗ ᲛᲝᲮᲐᲠᲘᲜᲐ, ᲛᲘᲡᲐᲛᲐᲠᲗᲘ ᲒᲐᲮᲡᲝᲚᲐ ᲠᲘᲪᲮᲕᲐᲠᲓᲐ — 45). ᲐᲛᲐᲕᲔ ᲬᲚᲘᲡ ᲒᲐᲜ ᲑᲐᲡᲢᲔᲜᲘᲡ ᲓᲐᲡᲙᲝᲜᲯᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲛᲘᲒᲘᲒᲔᲡ ᲮᲔᲚᲘᲡ ᲛᲘᲡᲐᲛᲐᲠᲗᲘᲡ ᲐᲠᲘᲡ ᲛᲘᲡᲐᲛᲐᲠᲗᲘ ᲛᲔᲪᲜᲘᲔᲠᲘ ᲐᲠ